



НК10. Педагогічна практика (Pedagogical practice)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (доктора філософії)
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	G20 Видавництво та поліграфія
Освітня програма	Видавництво та поліграфія
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна/вечірня)/заочна
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	3 кредити / 90 годин.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, захист звіту про практику
Розклад занять	-
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	професор кафедри технології поліграфічного виробництва, доктор технічних наук КИРИЧОК Тетяна Юріївна, t_kyrychok@ukr.net +380(50)3312191
Розміщення курсу	-

Загальні відомості

Вступ

Педагогічна практика аспірантів є обов'язковим складником освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 186 Видавництво та поліграфія в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Педагогічна практика аспірантів – це багатогранний процес професійної, психолого-педагогічної та методичної підготовки майбутніх викладачів вищої школи, який дозволяє синтезувати теоретичні знання та практичний педагогічний досвід, теоретичну і практичну фахову підготовку аспіранта та майбутню викладацьку діяльність.

Педагогічна практика створює можливості для формування готовності майбутніх науково-педагогічних працівників до проведення навчально-виховної роботи зі студентами, потреб здобувати і застосовувати нові теоретичні та методичні знання з одночасним засвоєнням педагогічного досвіду.

Під час педагогічної практики аспіранти закріплюють та поглиблюють педагогічні знання, вміння, розвивають творчі здібності, педагогічне мислення. Важливого значення набуває розвиток комунікативної культури майбутніх викладів вищої школи, формування навичок педагогічної взаємодії та співробітництва зі студентами.

Під час проходження педагогічної практики аспіранти знайомляться з організаційною структурою університету, особливостями його функціонування, який відображається у освітніх принципах, чинниках, формах організації освітнього процесу, меті, засобах діяльності, культурних традиціях, цінностях тощо.

1. Мета і завдання практики

Метою педагогічної практики є набуття аспірантами навичок та вмінь навчально-методичної роботи в сучасних умовах, поглиблення та закріплення знань з питань організації і форм здійснення навчального процесу, а також його науково-дослідного, навчально-методичного, нормативного та організаційного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання дисциплін відповідної спеціальності.

Об'єктом практики є навчальний процес підготовки фахівців за спеціальністю 186 Видавництво та поліграфія.

Предметом практики є окрема фахова дисципліна навчального плану (базова дисципліна, що відповідає напряму наукових досліджень аспіранта). Фахова дисципліна узгоджується з аспірантом та науковим керівником аспіранта.

Метою педагогічної практики є формування у здобувачів ступеня доктора філософії компетентностей:

загальних -

ЗК03

Здатність виявляти та розв'язувати комплексні проблеми у сфері видавництва та поліграфії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності;

спеціальних (фахових, предметних) -

СК04

Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення, відповідні математичні, наукові і технічні методи у науковій та освітній діяльності.

СК06

Здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої та фахової передвищої освіти.

СК09

Здатність спілкуватися з широким європейським і світовим академічним товариством та використовувати сучасні методи і технології наукової комунікації державною та іноземною мовами

Після проходження практики здобувачі мають продемонструвати такі результати навчання:

ПРН08 Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері видавництва та поліграфії, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН11 Володіти сучасними методиками педагогічної діяльності у вищій освіті; викладати професійно-орієнтовані дисципліни спеціальності на основі системних, методологічних знань з видавництва та поліграфії, суміжних галузей; впроваджувати результати наукових досліджень в освітній процес.

Педагогічна практика опирається на компетентності та програмні результати навчання, отримані протягом першого року опанування усіх компонентів освітнього складника цієї ОНП.

Педагогічна практика проводиться на кафедрах технології поліграфічного виробництва та репрографії КПІ ім. Ігоря Сікорського відповідно до закріплення за кафедрами аспірантів спеціальності 186 Видавництво та поліграфія.

2. Організація проведення практики

Відповідальність за організацію практики та контроль за її проведенням покладається на керівництво університету.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює завідувач кафедри та відповідальна особа за проведення практики на кафедрі, за якою закріплений аспірант на час

підготовки в аспірантурі. Безпосереднє керівництво педагогічною практикою аспіранта здійснюється науковим керівником аспіранта.

Період проведення педагогічної практики, відповідно до графіку освітнього процесу та навчального плану, - чотири останні тижні осіннього семестру.

Зміст практики кожного окремого аспіранта визначається керівником в індивідуальному плані аспіранта який затверджується на засіданні кафедри щонайменше за п'ять днів до початку семестру (навчальних занять), у якому проходить педагогічна практика.

Відповідальна особа за проведення практики:

- проводить методичні семінари з аспірантами та їх керівниками ;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики;
- контролює виконання аспірантами програми практики;
- здійснює інструктаж аспірантів про порядок проходження практики;

Керівник практики :

- надає аспірантам необхідні навчально-методичні матеріали (програми, календарний план, методичні рекомендації з організації та проведення педагогічної практики тощо);
- інформує аспірантів про систему звітності (виконання звіту, щоденника практики, науково-методичних та аналітичних матеріалів, доповіді про результати практики, виконання аспірантами правил внутрішнього розпорядку університету тощо);

- бере участь у роботі комісії з прийому заліку з практики, яку очолює завідувач кафедри.

Обов'язки аспіранта-практиканта:

- до початку практики ознайомитися з порядком оформлення необхідних документів;
- своєчасно прибути на практику;
- проводити свою діяльність згідно з вимогами Статуту університету, дотримуватись Кодексу честі, правилам внутрішнього розпорядку, виконувати завдання керівників передбачені програмою педагогічної практики;

- систематично вести належну документацію педагогічної практики та пред'являти її за вимогою керівнику практики;

- по завершенню практики аспірант не пізніше трьох днів після закінчення практики має завершити підготовку звітних матеріалів (звіт про практику, педагогічний щоденник, відгук керівника практики тощо).

Аспірант-практикант має право:

- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу університету, організації педагогічної практики, брати участь у конференціях та засіданнях кафедри;

- одержувати консультації викладачів, керівників з усіх питань проведення педагогічної практики;

- користуватися бібліотекою університету, навчальними аудиторіями, навчальними посібниками, підручниками тощо.

3. Зміст практики

Організаційний етап

На першому етапі відбувається знайомство із: організаційною структурою та системою організації діяльності університету та кафедри, на якій аспіранти проходять педагогічну практику; Статутом університету, нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу в університеті; методами організації навчання, інноваційними технологіями освіти, системою оцінювання результатів навчання студентів тощо.

До початку практики аспіранти одержують консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, необхідні документи (щоденник, індивідуальне завдання тощо). Також керівник практики повідомляє аспірантам про систему звітності практики.

Педагогічний етап

Це основний етап практики, який включає: планування аспірантом власної викладацької діяльності, вивчення робочої програми (силабусу) з обраної дисципліни, тестових, контрольних завдань та запитань до кожної теми заняття; підготовку до навчальних занять, складання планів-конспектів аудиторних занять та їх методичного та дидактичного забезпечення тощо; проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі згідно встановленого графіку.

На заняттях, що проводяться аспірантами, мають бути присутні керівники практики від кафедри.

Після кожного проведеного аспірантом заняття має проводитись психолого-педагогічний аналіз відвіданих занять, детальне обговорення з метою виявити переваги й недоліки проведеного заняття.

Завершальний етап

На третьому, заключному етапі практики відбувається обговорення результатів практики з керівником практики. Підготовка аспірантами звіту за результатами проходження практики, його захист у ході заліку.

4. Індивідуальні завдання

У ході педагогічної практики аспіранти виконують такі завдання:

- 1) відвідування лекційних, практичних (семінарських) занять, які викладаються викладачами кафедри, з їх подальшим аналізом;
- 2) планування, підготовка та проведення лекційних, практичних (семінарських) занять;
- 3) розробка завдань для самостійної роботи студентів;
- 4) розробка навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- 5) відвідування засідань кафедри та участь в обговоренні навчально-методичних питань;
- 6) участь у науково-методичних семінарах кафедри;
- 7) підготовка та подання керівникові практики звітної документації.

Звіт та контроль

5. Підведення підсумків практики

За результатами практики аспірант виконує Звіт про її проходження.

Структура звіту про проходження педагогічної практики визначається робочою програмою практики.

Звіт про проходження педагогічної практики повинен мати відомості про виконання всіх розділів програми практики у відповідності до індивідуального плану аспіранта. Звіт повинен бути підписаний і оцінений керівником практики. У звіті необхідно подати кількісний та якісний аналіз проведеної роботи, участь у роботі кафедри.

Звіт з практики аспіранти захищають в комісії, склад якої визначається завідувачем кафедри.

Комісія приймає залік у аспірантів не пізніше трьох днів після закінчення педагогічної практики. При оцінюванні роботи аспіранта в ході практики враховується його готовність до проведення навчальних занять.

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуальних завдань, відгуку керівника

практики, рівня знань, результатів анкетування серед студентів групи, в якій проводилися заняття під час практики, та рівня захисту аспірантом звіту про проходження практики.

З метою об'єктивного оцінювання знань та вмінь, набутих під час проходження практики, захист звітів про проходження практики проводиться з урахуванням виконаних аспірантами завдань та відповідної кількості балів за кожний вид роботи.

Підсумки педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри.

6. Рейтингова система оцінювання (PCO)

Поточний контроль здійснюється керівниками практики від кафедри продовж проходження аспірантами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи.

Керівник практики контролює дотримання аспірантом графіку проходження практики та надає аспіранту організаційну та методичну допомогу. Він рецензує навчально-методичні матеріали, що заплановані для розробки аспірантові, має бути присутнім на лекціях та практичних (семінарських) заняттях, що проводить аспірант. Все це знаходить відображення у відгуку керівника про проходження практики аспірантом.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності аспірантів впродовж періоду практики. При формуванні оцінки аспірантів враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок аспірантів здійснюються за рейтинговою системою оцінювання, що має два складники:

– стартовий – призначений для оцінювання керівником практики з кафедри діяльності здобувача під час проходження практики. **Максимальний стартовий рейтинг становить 70 балів;**

– складник захисту – призначений для оцінювання захисту результатів практики комісією з проведення семестрового контролю, що включає оформлення звіту про практику, ведення щоденника практики, презентацію здобувача результатів проходження практики під час захисту звіту, відповідей на запитання членів комісії з проведення семестрового контролю тощо. **Максимальний складник захисту становить 30 балів**

За результатами захисту комісія з проведення семестрового контролю підсумовує бали за стартовим складником та складником захисту, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Опис рейтингової системи оцінювання з практики є складником робочої програми практики, що розробляється керівником практики від кафедри та доводиться до здобувачів перед початком проходження практики.

7. Додаткова інформація з освітнього компонента

Можливість зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою – за погодженням з керівником практики, із розглядом та

затвердженням кафедру – **до 20 балів** стартового рейтингу на заміну виконання узгоджених з керівником розділів робочої програми практики.

Можливість зарахування педагогічної роботи в семестрі практики – за погодженням з керівником практики, із розглядом та затвердженням кафедру – **до 20 балів** стартового рейтингу на заміну виконання узгоджених з керівником розділів робочої програми практики.

8. Навчальні матеріали та ресурси

Базові:

Базова література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Режим доступу: <http://osvita.kpi.ua/node/39>
3. Методичні рекомендації з питань організації практики студентів та складання робочих програм практики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» [Текст] / Уклад.: Н. М. Лапенко, І. Л. Співак, І. В. Федоренко, О. М. Шаповалова ; за заг. ред. П. М. Яблонського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 29 с.
4. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посіб. / Л. В. Артемова. – Київ : Кондор, 2012. – 272 с.
5. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29032>
6. Педагогічна акмеологія: Комплекс навчально-методичного забезпечення аспірантів всіх спеціальностей, очної (денної/вечірньої) форми навчання / Уклад.: Ложкін Г. В., Волянчук Н. Ю. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2016. – 47 с.
7. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – 2-ге вид. – Київ : Знання, 2011. – 486 с.
8. Начаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / В. М. Начаєв. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.

Допоміжні:

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підручник / Л. В. Артемова. – Київ : Либідь, 2006. – 424 с.
2. Зязюн І. А. Краса педагогічної дії: навч. посіб. / Зязюн І. А., Сагач Г. М. — Київ : Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. — 302 с.
3. Гальперіна В. Деякі питання дослідження державної освітньої політики / В. Гальперіна // Вища освіта України. – № 4. – 2002. – С. 70–76.
4. Головка Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять / Л. Головка // Освіта і управління. – Т.5. – № 3. – 2002. – С. 147–151.
5. Карнегі Д. Як вирабатувати впевненість в собі і впливати на людей, виступаючи публічно / Д. Карнегі. – Київ : Глобус, 1995. – 184 с.
6. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум / А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк, В. Л. Омеляненко. – Київ : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
7. Мороз О. Г. Перші кроки до майстерності / О. Г. Мороз, В. Л. Омеляненко / Відп. ред. В. Й. Верба. – Київ : Знання України, 1992. – 112 с.
8. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посібник / Н. Є. Мойсеюк. – 4-е вид. – Київ : Либідь, 2003. – 615 с.
9. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – Київ : Вища школа, 2005. – 239 с.
10. Соловей М. І. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами ВНЗ: посібник / М. І. Соловей, Є. Спіцин. – Київ : Знання, 2004. – 143 с.

11. Стрельников В. Компоненти професійної компетентності викладача вищої школи / В. Стрельников // Гуманітарний вісник. – 2013. – № 28. – С. 278–285.
12. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / В. Л. Ортинський. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
13. Фоменко М. Пріоритет виховної роботи / М. Фоменко // Вища освіта України. – № 3. – 2002. – С. 47–50.
14. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностика: навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова. – Київ : ВД «Слово», 2005. – 280 с.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

Гарантом освітньої програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 186 Видавництво та поліграфія професором кафедри технології поліграфічного виробництва, доктором технічних наук Тетяною КИРИЧОК

Ухвалено кафедрою технології поліграфічного виробництва (протокол № 15 від 26.06.2026 р.) кафедрою репрографії (протокол № 17 від 25.06.2026 р.),

Погоджено Методичною комісією Видавничо-поліграфічного інституту (протокол № 11 від 30.06.2026 р.)